

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

A nemzet ünnepe.

Félszázaddal haladtunk előre azon időponttól, melynek eseményei fényes betűkkel vannak feljegyezve hazánk történetének lapjaira. Fenséges napok. A nemzeti érzés, a nemzeti erő elementaris megnyilatkozásának napjai. A lángalobbant honszerelem közös erővel siet a foglyul ejtett szabadság védelmére, bátran néz szembe a halálnak a csaták hevében, mert aminél nincs magasabb: nemzetünk jövő boldogsága dobogtatja a bajnoki sziveket.

Főnséges látvány. Aki átélte, bizonyára ma is lelkesedik ama rég letűnt napok izgalmaitól. Nem csuda tehát, ha a nemzet ünnepekre készül, ünnepekre méltóan a nagy idők nagy emlékeihez mérten.

Csak hogy ez az ünnep, legyen bár a fénynek, a külsőségeknek akármily nagyszerű pompájával körülvéve, az alakoskodás műve lesz csupán, hiányzani fog belőle a tartalom. Nem lesz az egy szabad nemzet örömeinek mesterkéletlen megnyilatkozása, hiányozni fog belőle a szívnek őszinte lelkesedése. Ki fog hallatszani lépten nyomon az ünnepi zajból az éhezők jajkiáltása, egy szabad nemzet szabad szolgálóinak szivrepesztő, tompa nyöszörgése.

Mert amiért küzdöttek őseink, a szabadságot ma is rablánczokon hurocolják hazánk vérrel áztatott térein. Ki vonja kétségbe, hogy a nemzeti szellem, a nemzeti érzés gáncs nélkül jelen-

hetik meg a forumon? Ki merné állítani hogy politikai életünknek a közvélemény az éléstára? . . . A független, felelős miniszterium mindentől inkább függ, de képtelen a nemzet jogainak és aspirációinak érvényt szerezni. Izgatottan lesi a bécsi kormánykörök parancsszavát, nem a haza érdekei lebegnek szeme előtt, hanem az a kitüntető kegy, vagy nyájas mosoly, melylyel az osztrák kollegák a tett szolgálatokat honorálják.

De azért a nemzet ünnepe. Ünnepli a 48-iki események vívmányait. Ünnepli a jogokat, melyek nem mentek át a nemzet véérébe, melyeket az élet naponként meghazudtol. Ünnepli a közszabadságot, melyet csendőrszuronyal diktálnak a polgárság nyakára. Ünnepli a testvériséget, mely egyéni czélokért elalkuszsza a közvagyon, az ország boldogságát. Ünnepli az egyenlőséget, mely a hízolgóknak konzot és kitüntetésekot osztogat, míg a polgárok javarészt koldusbotra törekszik juttatni.

Vagy mit is ünnepe? . . . Ne sértjük meg a kegyeletet! . . . Azok a bajnokok, kik egy boldagabb jövőhöz az utat megnyitották, nem okai annak, hogy a kores utódok kezében minden kivivott előny megsemmisült. Ők megérdemlik, hogy emlékezetük kegyelet tárgya legyen a késő századok gyermekeinek szívében.

Az ünnepség tehát csak eddig terjedhet és nem tovább.

Mert a 48-iki vívmányoknak már csak emlékei élnek közöttünk. A nemzet is, mintha kimerült volna, nyugod-

tan viseli a szolgaság békóit. Beköszöntött az általános tespedés aerája, az az idő, midőn semmi némes nem lelkesíti a sziveket, midőn az önérdek tartja diadalmenetét a zsarnokság zászlója alatt.

A gazda közömbös a vámszerződés iránt, közömbös, hogy piacját idegen nemzetek lefoglalva tartják, csak a börze felé néz esdő tekintettel, boldogságát ki zsákmányolónak kezéből reméli.

Az iparos egykedvűen fogadja a bevándorlott árucikkeket. Csak fájdalom s óhaj szakad fel kebléből, midőn készítményein önkárával is alig képes tudni.

A polgár önmegadással türi jogainak elkobzását, nincs tiltakozó szava, ha akaratának képviselői épen saját érdeke ellen kovácsolnak fegyvert.

Az általános tespedés tünetei ezek, mely egyértelmű a szolgasággal. Az önállóság a nép minden rétegéből kihálófélben van, helyére lépett az alázatos meghunyaszkodás, mely nagy alkotásokra nem képes, valóságos torzképe az ősi erényeknek.

Ilyenek a viszonyok ötven év után. Ilyen jelmezbe öltözködve jelenhetünk meg szabadsághőseink sírjánál, hogy elénekeljük a „Hazádnak rendületlenül“-t, melynek minden szava vád a nagynevű ősök árulóvá lett gyermekére.

De talán még sem olyan setét a kép, mint a minőnek festettük. A király által szentesített törvények biztosítják a nemzet jogait, azok a törvények, melyeket a 48-iki mozgalmaknak köszönhetünk. Amennyire sajnálnuk kell azt,

TÁRCZA

Vissóvölgy.

Máramaros megye dicsért, vadregényes szépségét látni régi vágyamat képezte, mit a mult őszszel, szeptember havában érhettem el, meglátogatva e megye legszebb részét, a Visóvölgyet.

Ahogy Királyházát elhagyjuk, s Máramaros területére érünk, mindig fokozottabb mérvben árad az utas felé az úde friss levegő, melyet csakis ilyen bérczes vidéken élvezhetünk.

Délélőtt 10 órakor érkezik a vonat a megye székhelyére Máramaros-Szigetre, honnan pár percnyi várakozás után a sziget-kőrösmezői vonattal tovább mentünk a vissóvölgyi állomásig.

Szigeten kocsiba szállottam egy vissói uri emberrel, kivel megismerkedve, nemcsak vissóvölgyig, de onnan kocsin Felső-Vissóig együtt utaztunk. Házánál szives vendégszeretetet élveztem, s kirándulásaimban mindenütt elkísért, és alapos helyi ismereteivel, magyarázataival, nagy szolgálatot tett nekem.

Ha nem leszek terhére a t. olvasó közönségnek, részletesen leírom az innen következő nagyszerű vidék szépségét, és lakosságát.

A szigeti állomástól fölfele az első állomás Sziget-Kamara, a mi arról nevezetes, hogy oda hordják össze a máramarosi sóvasutak az összes sóbányákból a sót, s ott rakják nagyobb vasuti kocsikba, s onnan szállítják a szélrózsa minden irányába.

A második állomás: Veresmart, a Szaplonczay család ősi fészke, ott van most is a kis orosz falu közepén az ősi földszintes kastély, melynek jelenlegi tulajdonosa: Szaplonczay Miklós, az ökörmezői kerület országgyűlési képviselője.

A harmadik állomás: Nagy-Bocskó, két állomással, alsó és felső végén a községnek. Ez igen szép község, melynek közepét a Tisza szeli keresztül. Határában van a híres máramarosi szóda és vegygyár, melynek hatalmas kéményei messziről látszanak.

A negyedik állomás Lonka, egy kis orosz község. Férfi lakosai híres tutajosok, ők tutajozzák le a fellebbeső vidék összes fenyő szállóját az alföld részére. Idáig mind csinosan

épült házak vannak, szép gyümölcsös házkertekkel.

Innen a vonat már egy szűk, de gyönyörű, völgybe kanyarodik, s mindenütt a hegyoldalba vajt útján, közvetlen a Tisza szélén halad, két oldalt magas hegyek rengeteg erdőségekkal borítva. Pár perc alatt eléri az Erdészvölgy állomást, itt van a fiatalon elhunyt Rezső trónörökös várkastélya, épen szembe az állomással, tul a Tiszán. Ezt az állomást csakis a fejedelmi vadászatra érkező vendégek kényelmére építhették, mert ott sem fel, sem le nem száll senki, legfeljebb a kastélyra felügyelő erdővéd, ki havonként élelmi czikkek beszerzése végett megy be Szigetre. A Tiszán át a kastélyhoz a közlekedést hidassal tartják fenn, mert e helyen nem türi a hidat a Tisza, már kétszer építettek jó tahidat, és mindig elviszi a víz.

Innen negyed órai utazás után megérkeztünk a vissóvölgyi állomásra. Kiszállva, mint mindenütt, itt is a fiákeresek veszik körül az embert. Hamarjában nem is tudtam tájékozni magamat, azt hittem, hogy Palesztinába, vagy Argentínába érkeztünk, mert utitársamon kívül nem láttam más keresztény embert, csak czafatos és kaftános, undok, piszkos zsidókat, ki

hogy a nemzet a forradalom útjára lett terelve, épen oly hódolattal, alattvalói hűséggel kell közelednünk felséges királyunk trónjához, ki bölcs előrelátással megadni törekszik nemzetének azt, ami boldogságának lételemjéhez szükséges.

A törvények tehát meg vannak, de ha a nemzet nem kíván élni jogaival, ki tehet arról? ... Ha a kormány és a törvényhozás faktorainak kezében a fegyver, mely jogokat kivívni és biztosítani volna hivatva, gyakran éppen a nép ellen irányul, azért a felelősség egész súlyával őket terheli.

Midőn tehát nemzetünk a 48-iki események emlékét, a nyert jogokat ünnepli, nünepe legyen az a koronás király és az uralkodóház iránti hűségnek és ragaszkodásnak is.

Városunk adó-ügye.

A nemzeti izmosodás, a minden irányban való lázas haladás rendkívüli áldozatokat kíván, még pedig évről évre fokozatosabb mértékben hazánk lakosságától.

Minden adózó polgár, község, város ki veszi a maga részét bőven a közterhek viseléséből — így hordván össze ama sok sok milliókat, melyek az államgépezet működéséhez szükségesek.

Városunk adó-ügye ismert fejlődése szerint évről évre más és más képet mutat.

Nem lesz talán érdektelen, ha néhány halvány vonásban bemutatjuk: hogy és miképpen állunk a már lefolyt 1897. esztendővel illetőleg adóügyünkkel, főleg pedig az állami adóknak beszolgáltatásával?

Annyit előre is kijelenthetünk, hogy körülbelül *husz* esztendeje nem mutat fel városunk oly kedvező képet az adók beszolgáltatását illetőleg, mint éppen az 1897. esztendőben.

Megközelítőleg így állunk az állami adók számtömegében:

Ki volt vetve: 159,513 frt. Ebből készpénzben befolyt: 127,714 frt.

Helytelen kivetés vagy bevehetetlenség címén leirtak: 25,388 frt.

ha uri ember száll ki a vonatról, az körülfigyél, hogy minél jobban megszarolhassák, mert egy kézre dolgoznak. De most az egyszer nem jól ütött ki a számításuk, mert nem jött kívüllem más idegen uri ember, s uti társam tudtukra adta, hogy én az ő vendége vagyok, s vele egy kocsin fogok utazni, s a rendes taksát megkapják, többet nem. Felültünk egy rozoga, de elég kényelmes kocsi, s az állomástól nyugatra, bekanyarodtunk keletnek, a Visó völgyébe, ott ömlik a Visó vize a Tiszába.

Innen pompás kocsin, a Visó folyó partján, egy gyönyörű vadregényes völgyben haladunk, elég gyorsan mintegy $\frac{3}{4}$ órát, míg elérjük az első visóvölgyi, alig 20—30 zsidó házból álló Bisztra községet; e községben régen oroszok laktak, de a zsidóság kiszorította őket a hegyekre, hol most földmiveléssel, állattenyésztéssel és erdei munkával foglalkoznak, s csakis vasárnap és ünnepnap jönnek le a faluba isteni tiszteletre és szükségleteik beszerzésére.

Hirtelen kanyarulattal jutunk ki e községből, s tárul eléink egy tágasabb völgy, melynek északi oldalán magaslik a Popp Iván havas, s déli oldalán az Iza völgyét a Visó völgyétől

A város tulajdonát tevő birtokok után bejött 6 ezer forint.

A többi, még hiányzó összeg behajtás alatt van.

Ebből láthatjuk, hogy városunkban az adó — a nehéz idők dacára — példás pontossággal folyt be, úgy hogy az 1883. 44. t. cz. 84 §-a értelmében az adó-ügyet vezető tisztviselőnk még jutalmat is igényelhetne.

Mindennek dacára a pénzügyi igazgatóság nem valami mérsékelt kimélettel volt városunk iránt. Sőt sürgette, hogy a hátralékok állami végrehajtók közbejöttével hajtassanak be.

Ilyen körülmények közt a közigazgatási bizottság felterjesztést intézett — a minisztériumhoz.

A miniszter leirt, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó adófizetőknek augusztusig időhalasztás engedélyeztetik.

Ez mind szép dolog, csak az a nagy baj, hogy a minisztérium ezzel az intézkedésével nagyon egyoldalulag itéli meg a mi közállapotainkat.

Vagy azt hiszi a magas minisztérium, hogy csak a közigazgatás terén van válság nálunk?

A kereskedelem pang, kereskedőink csüggedezve néznek a jövőbe, a mult és jelen terheit alig bírják elviselni. Városunkban aránylag igen rövid idő alatt *tíz* csőd lett bejelentve, a mihez bizony nem kell semmi kommentár.

Mit szóljunk iparosainkról? Az idők terheit ők is éppen úgy érzik, mint a gazdák, mint a kereskedők. Hiszen érdekeik össze vannak forrva, a gazdasági válság hullámlökései talán éppen őket érik legkiméletlenebbül. Csudálkozhatunk e tehát, ha a szocializmus alkalmas talajra talál körünkben, ha az elkeseredés napról napra nő?

Éppen azért az államnak rendkívüli tapintatra és mérsékletre van szüksége. A polgárság, mely jobb időkben fokozottabb mértékben is összehordja — ha arra szükség van — az állam gépezetéhez szükséges milliókat, méltán megvárja, hogy most, *ez igazán nehéz időkben kiméletet és tapintatot* tanúsítson az állam iránta.

Azért a hivatalos buzgósággal ne készítsük elő a talajt a végső elkeseredésre, mikor arra nálunk éppen semmi szükség sincs.

elválasztó hegylanczolat. A távolban már látszik Petrova községe sugár gk. templom-tornyával, mit fél órai hajtás után elértünk; — ez a község a hajdan Popp, most Papp család ősi fészke a határaba eső Popp Iván havas is tőlük nyerte elnevezését, mert mai napig az ő tulajdonok. Petrova rendetlenül épített oláh község, szalma és dránczával fedett gunyhóival, csupán az államut mentén, honnan a zsidóság kiszorította az oláhokat, van egy pár izléstelenül épített kőház, melyek előtt piszok és rondaság van mindenütt. A lakosságot e községben általában jó módúaknak mondják, már t. i. máramarosi értelemben, mert van mit enniök.

Utána szinte fél órai távolságra elértük Leordina községet, ez a járás legszegényebb községe, alig 100 házzal, melyek között van egy szép kőház, a régi harminczad épület, mit a gör. katolikusok megszereztek magoknak paplaknak és iskolának.

Egy jó negyedórai hajtás után ismét egy vadregényes szűk völgybe jutunk, hol a kristálytiszta vizű Visó folyó partján pompás uton haladunk egy és fél órát, gyönyörködve a szép vidékben, míg egyszer csak szemünk előtt áll Alsó-Visó község, izléstelen, alacsony, vastag

Emlébeszéd

dr. Irsik Ferencz fölött.

Tartotta:

a „Szatmáregyházmegyei Irodalmi Kör” 1897. évi november hó 17-én tartott közgyűlésén

dr. Steinberger Ferencz,

a kör alelnöke:

Tevékenységének jelentékeny részét képezte az irodalmi munkásság, amely neki sok élvezetet nyújtott. És hogy e munkájában nem a beteges becsvágy, hanem a valódi hivatottság sugalmazta tollát, mutatják a jutalmak, melyeket e révén nyert, az elismerések és kitüntetések, melyek őt tolláért érték.

Már mint pesti kispap kezdte irodalmi munkálkodását ezen kísérlettel: Aphorismák a christianizmus ugyanazonosságai fölött.” (Munkálatok XI. évf. 1844.) Ungváron az ottani kir. gymnasium Értesítőjében „Az ungvári gymnasium története” programmértekezését írta meg; ugyanazon gymnasium érdekében a M. Hirlapban és Religióban jelentek meg cikkei. 1851-től a Religióban egyebek közt az egyházi szónoklat és a papi könyvtár érdekében irt cikkei láttak napvilágot. A kath. Nép-lapban Szutor Gáspár álnév alatt a kedves Bükklyai cserfaleveleket és az Erdődi cserfaleveleket írta. A Ranolder püspöktől kitűzött pályázatoknál két dolgozatával hat-hat aranyat nyert. István bácsi pedig ezen thema fölött irt értekezését: „Minő társulatok, egyetek volnának kiválóképpen faluhelyeken, a nép java érdekében meghonosíthatók,” 14 versenytárs közül értékes ezüst billikkommal tüntette ki. Az Idők Tanujának és M. Államnak keletkezése óta állandó külmunka társa volt. Ez a veterán lap erre nézve így szólott halálakor: „A M. Állam a boldogultban egyik legkedvesebb, legszorgalmasabb munkását siratja, ki Vigil aláírással évtizedeken át volt egyik büszkesége irói gárdánknak. Csak pár nap előtt is hoztunk tollából több cikket, pedig akkor már szivében hordta a halál csiráját, de még hosszas betegsége közben sem tudott pihenni munkás lelke.” (1896. 119. sz.) 1875-ben „A XIX. század réme” czim alatt, a pápai tévmentességről irt és a M. Államban közzétett cikksorozatát Roskoványi nyitrai püspök az e szakbel Emlékiratai közé vette föl. Irt a Lonkaytól szerkesztett Tanférfiak évkönyvébe, a Családi Lapokba, a Katholischer Christbe, a Közokta

gk. templom-tornyával. Ez is olyan oláh község, mint a többi, az ut mentén zsidó házakkal, rondasággal s piszokkal. Már Petrován és Leordinán feltűnt nekem az, hogy vasárnap délután lévén, minden boltot nyitva láttam, s a bolt előtt nagy tömegben oláh emberek és asszonyok pálinkáztak, a boltokban meg árulnak, mint akár nagy vásárkor. Kérdem utitársamat, hogy micsoda rend ez, a vasárnapi munkaszünetet miért nem tartják meg? Azt felelte reá, hogy itt a visói járásban a zsidóság csak azt a törvényt tartja, a mi neki előnyös, a mi nekik nem tetszik, azt nem tartják meg. Gyönyörű állapot, hogy a király által szentesített törvényt a zsidóság így nyilvánosan lábbal tiporja. — Ezért a járási tisztviselőket kellene felelősségre vonni.

Alsó-Visótól ismét szélesebb a völgy, s 6 kilométerre elértük Közép-Visót, mely szinte ronda, rendetlenül épült oláh falu, mintegy 150 házzal.

Innen már szépen látszik a 2 kilométerre fekvő Felső-Visó, három oldalról magas hegyek, nyugatról a Visó és a Vaséz folyó ölelik össze.

tásba, a Magyar Nyelvőrbe, e két utóbbiban erről a tárgyról: Az összetett mássalhangzók egyszerűsítése a magyar nyelvben. Több egyházi beszéde megjelent a Róder Alajostól szerkesztett Pázmány füzetekben és a Zádoritól kiadott Lelkipásztorban.

S minők voltak az ő cikkei? Szépen jellemzi azokat a M. Állam: „Világító szellemével az irodalom fényességét növelte s úgy a tudományos irodalomban, mint a politikai sajtóban hatalmas erővel, hatalmas tollal küzdött az igazságért.” (1896. 119. sz.)

Önállóan megjelent munkája kettő volt.

1) „A tanuló. — Keresztény kath. ifjak számára.” (Sztármár, 1887.) Nagy paedagogiai érzékkel, kath. szellemben, erős meggyőződéssel, széles olvasottsággal és lelkes ügyszeretettel ad aranytanácsokat az ifjuságnak. Fényoldalát képezi a munkának az a nemes törekvés, hogy eleven színekkel fesse az ifjuságot ékesítő éretnyket, jól tudván azt, hogy a tudomány nem pótolhatja az erkölcsöt. Az ép erkölcs megszerzéséhez később a tudományt. De a tudomány vissza nem adja többé az elvesztett éretny. Ugy latszik, e munkájával ki akarta egészíteni azt, amit az ifjuság nevelésére egyszerű alapítványával és alkotásával létesített. Nem csak hajlékot nyitott a szegény tanulóknak; nemcsak kenyérral és ruhával látta el őket, hanem szellemeket is bölcseséggel akarta vezetni és szívöket jámbor érzelmekkel megtölteni. Az anyagi hagyaték mellett szellemi örökséget is juttatott a pártfogásába vett ifjuságnak. — Méltán halmozta el dicsérettel e munkáját a kath. sajtó. Csak a szellemi szülött ruhácskaja miatt, mint ő mondja hátrahagyott irataiban, az összetett mássalhangzók egyszerűbb alakjaiért, melyeket e műben használt, emelt kifogást egyik-másik kritikus. De azt nem vitathatja el tőle senki az alak tekintetében sem, hogy tiszta magyarsággal, minden szót latra tevő szabatsággal és az ifjuság szellemi erejéhez mért átátszó irálylyal adja át gondolatait.

2) Másik munkája: „Boldog emlékü Hám János szatmári püspök élete.” 1894. „E gyönyörű munkával megkoronázott irodalmi érdemeit méltatta a budapesti tudományegyetem, midőn őt az ezredévi ünnepek alkalmából tiszteletbeli theologiai doktornak választotta. Halála előtt néhány nappal érte őt e kitüntetés hire, de a diploma ünnepélyes átadását már meg sem érte.” — Nagy gondal dolgozott ő ezen

a szép munkán, lelkiismeretességgel kutatván az enyészetet lehelő régi iratok között, hogy a megirandó fényes életrajzot hiteles adatokra építse.

De ezekben még nincs kimerítve írói tevékenysége. Püspök urunk Meszlényi Gyula ő méltósága kegyeiből volt alkalmam bepillantani a megboldogultnak hátrahagyott irataiba. Bámulva kellett látnom, hogy mennyi különféle irányban, mily hangya szorgalommal dolgozott, mily erős kath. érzésének kellett lennie, hogy mindig őrt álljon az egyház és a közjó érdekének a vára előtt, hogy minden támadást azonnal visszaverjen. Kartársai, barátai sokszor kíváncsian kérdezték, hogyan tud annyi mindenféle munkát végezni? Az erre való feleletet megtaláljuk az ő: „A tanuló” című munkájában, ahol ezeket mondja az ifjuságnak: „Az élethez . . . csak azon órák számíthatók, amelyeket ébren és tevékenyen, hasznosan töltöttünk el.” Ennek az öntudatoson választott életemnek a megtestesítése öntött oly gazdag tartalmat az életebe. Nem pillanatnyi föllángolások láncolata volt az ő élete a közügyek szolgálatában, hanem erős gondolkozással megállapított és erős akarattal végrehajtott terv nyomán szakadatlan munkásságban élte át az életet.

De ami őt a tüneményeszerűség fénykörébe emeli, az a humanitás mezején páratlan aldozat-készséggel művelt nagy alkotásai.

Ha egy dus örökségnek letéteményese vagy egy százezrek jövedelmével rendelkező szerencsés halandó emel magának ércnél maradandóbb emléket humanitarius nagy alkotásaival, tisztelettel adózunk a nemes szívnek és áldólag emlegetjük haló poraiban is, de bámulatba nem esünk az alkotások nagysága fölött. Azonban ha egy pap, semmit sem örökölve, az akkor még szerényen javadalmozott tanári állásokon átjutva, a valamivel gazdagabb plébániák jövedelmeit élvezve, végre az elég fényes ugyan, de nagy szabású alkotásokra korlátolt jövedelmű kanonoki állásra emelkedve, százezrekre menő alapítványokat tesz, méltán támad a csodálkozás és bámulat: honnan vette ezt a tömérdek kincset erre a mesés adakozásra? S az emberek valóban bámultak, midőn ő egy-egy újabb, nagyszerű alkotással lepte meg a világot.

Nagyszerű iskolája volt neki a takarékoságra nézve Hám János udvara, akiről ő mondja a gyönyörű életrajzban, hogy „igen egyszerű asztalt tartott; semmi fölösleget: szivarozást s

más efélet nem engedett meg magának; habár tiszta, de sokszor kopott ruhában járt; egy köpenyege volt, amelyet éveken át hordott. S a mily takarékos, önmegtagadó és szigorú volt önmaga iránt, ép úgy a papi pályára készülők — és a fiatalabb papsággal szemben is szigorú, a testi, anyagi és erkölcsi elkényeztetést és puhalkodást egészen kizáró elveket alkalmazott; azt akarván ezzel elérni, hogy a papi pályára készülők a papi állást ne a kényelem és bővelkedés menhelyének tekintsék; ne szokianak az élet és a jólét oly kedvezményeihez, melyeket esetleg pályájukon később nélkülözniök kellene; hogy így a nélkülözést megszokván s ez által a későbbi elégtelenség forrásai elzárva, szűkebb ellátásu helyeken is becsülettel megállni, megélni és kedvesztés, csüggedés nélkül működni képesek legyenek.” De takarékos volt a nagy püspök elvből még azért is, hogy vidéki papsága szegénységén annál hatásosabban enyhítsen, a templomok és iskolák pusztaságát eltüntesse. Nélkülözött ő, hogy ne nélkülözzenek mások. Szent Ambrus szellemé, ben cselekedett: Lovait föl nem sallangozta hogy testvéreit, kik rongyokba burkolódva jönnek hozzá, felöltöztethesse. — Így jellemzi ő a nagy püspököt, kinek oldala mellett éveke töltött.

Itt ebben a nagy iskolában tanulta meg a ker. takarékoságot, aki természeténél fogva is hajlandó volt rá; a nagy példán tanulta meg a földi javaknak a legszükségesebbre való felhasználását. S volt lelki ereje: nemcsak lelkesedni a nagy példán, hanem azt után is csinálni. Mindennap szeme előtt lebegett a gondolat, hogy másokért kell élni; egyszerű asztalt tartott, akár mint a legszegényebb falusi plébános; viseltes ruhában járt, kivéve az ünnepies megjelenéseket, mint akár egy szegény káplány; lakására keveset költött, pedig ha csak kötelesség nem szólította el, mindig otthonában ült. Mindenben szeme előtt tartotta az Üdvözítő Jézus szavait: A morzsálegokat szedjétek fel, hogy el ne vesszenek. Mennyi éberségre, mennyi akaraterőre volt szükség ahoz, hogy az emberi természetre nézve ezt az igen terhes szabályt majdnem az aggkorig felnyuló hosszú életet következetesen megtartsa. És ő megtartotta, mert akarta megtartani. Így tudott ő szívs kitartásával, öntudatos gazdálkodásával közel 300 ezer forintot összerakosgatni, hogy palotákat emeljen az árváknak, tudományak és

Kellemes benyomást tesz a ronda oláh községek után e szép fekvésű, s csinosan épült nagy község. Épen a litániáról jöttek ki a kath. hívek, s oly jól esett látnom e tisztán öltözött népet, de nem tudtam elképzelni, hogy fér be abba a kis kápolnába az a sok nép, mely onnan kijött. Utitársam adta meg a fölvilágosítást, hogy oly szoroson vannak egészen az oltárig, hogy alig tud a pap is mozogni, azonkívül a szekrestyében, a kóruson, sőt még a torony lépcsőn is, föl egészen a harangokig zsuffolva van néppel, s a kik ide sem férnek, azok a templomon körül a szabad ég alatt hallgatják az isteni tiszteletet, nem törődve az idő viszontagságával, jól esik e vallásos népnek, ha a templom közelében végezheti imáját.

Ott időzésem alatt tapasztaltam és bámultam az ottani róm. kath. hívek roppant vallásosságát, sok helyütt megfordultam inár, de ilyen vallásos népet még sehol sem találtam, — épen ezért kár e népet kinezni abban a kis templomban, hol alig van hely 200 emberre s a róm. kath. hívek száma 3000. — A kincstár mint kegyur volna itt köteles templomot építeni, de úgy látszik, nem lesz belőle semmi,

mert már 1835-től, mikor a templom szűknek bizonyult, mindig biztatja őket. Most az a remény táplálja a lakosságot, hogy az egyházmegyei kormány magaévá tette az ügyet, más-ként nem, csakis így lesz ennek a szegény jóravaló népnek temploma.

Pedig hogy gondolni kellene reájok, úgy egyházi, mint országos érdek parancsolja, hisz ők ott a határszélen hazafias missiót teljesítenek a szlávok és zsidóság között. Onnan a legközelebbi róm. kath. parochia 56 kilométerre van Nagy-Bocskón.

Engedje meg a szives olvasó, hogy még pár szót szóljak e végvidéki községről; mert nagyon valószínű, hogyha e völgy vasutja kiépül, e szép vidéket a távolabbi megyékből is sokan fel fogják keresni, kiket eddig az ut fadaradalmi tartottak vissza.

Felső-Vissó, Maramarosmegye északkeleti részén, a határszéli Kárpátok tövében fekszik; határos éjszakkeletről Gácsországgal, délkeletről Bukovinával. Székhelye: a 32,000 lakosu visói járásnak, van telekkönyve, járásbírósa, adóhivatala, három erdőgondnoksága. Lakosainak száma 7000, köztük 3000 róm. kath s

mintegy 50 református, a többi szláv és zsidó. A római katolikusok és a reformátusok képezik a magyar elemet. Bár a felső visói róm. katolikusok legnagyobb része német és czipczér eredetű, (a német családokat Mária Terézia, a czipczereket I-ső Ferencz telepítette be). de azóta szívvel, lélekkel magyarokká lettek, a legszorgalmasabb s polgári kötelességeit pontosan teljesítő lakói e községnek. Még az építkezéseiken is meglátszik, hogy rendes nép, szép egyenes utcái vannak, ellenben az oláh és zsidó harmadban rendetlen építkezés, roncáság és piszok látható mindenütt.

A megérkezés után, másnap reggel elmentem misére, látni óhajtottam annak a kis templomnak a belsejét, a melyből előtte való nap annyi sok nép jött ki.

Szelid és jószágos arczu öreg pap szolgált a szent misét, s bár munkanap volt, azért egészen tele volt hívekkel a csinos belsejü kis templom. Jó kis új orgona hangjai mellett a nép is énekelt, még pedig tisztán magyarul. Mise után a gyermekek mielőtt iskolába mentek, fenszóval magyarul imádkoztak a templomban.

művészetnek, kenyeret és nevelést adjon a szegény ifjaknak.

Alkotásai röviden a következők:

1) Kanonoksága 5. évében az egyházmegyében működő, szegényebb ellátású kántortanítók fiúgyermekének neveltetése érdekében 24 növendékre berendezett és 40 ezer forint alapítvánnyal ellátott, 15 ezer forintba került házban kiskonviktust állított fel.

2) Kanonoksága 12. évében 1887-ben a Szent-István Társulat tud. és irod. osztályának céljaira tíz ezer forintot tett le alapítvánnyal.

3) Az önfeláldozó irgalmas-nének gondozására bizott árvaházat 18 ezer forint emeletes épülettel s 30 ezer forint készpénz alapítvánnyal létesítette.

4) A sz. Czeczil egyesületnek állandó, díszes otthont szerzett, egy nagyszerű orgonával és berendezéssel ellátva, a mi kerek 20 ezer forintjába volt.

5) A kath. legény-egyesületnek egy 4 ezer forint vett házastelket ajándékozott.

6) Az egyházmegyei könyvtár fölépítését 10 ezer forinttal segítette.

7) Erdődön apácák vezetése alá adandó leányiskola számára házastelket vásárolt s a tanerők föntartásáról is gondoskodott.

Ezen adományokat mind életében tette, a mik egyszáznegyvenhét ezer forintot tesznek ki; nem számítva azon adományokat, melyek csak az égben vannak följegyezve. Templomok építésére s más egyházmegyei czélokra gyakran százakat adott.

Végrendeletében arról intézkedik, hogy temetése alkalmával a szegényeknek 100 forint adassék. Halála évfordulóján mondandó szent misékre 826 forint hágy. Ingatlanait, majorjait és szántóföldjeit az árvaház és kis [konviktusra hagyja. Ha a három intézet: árvaház, konviktus és Czeczil-egyesület megszűnnének, ezek összes alapítványai egy az országban felállítandó kath. egyetem javára fordíttassanak. Kisebb hagyatékai 1300 forintot tesznek ki. Végül a végrendeleti végrehajtóknak 600 forint adandó. Ez összegeket elsorolni is türelemre van szükség. Hátmég mennyi türelem kellett ahhoz, hogy e rengeteg összeg szerény bevétel mellett összegyűjtsék.

Nagy karakter az, aki nem hajhászsa a népszerűséget, habár tere és eszközei erre nem hiányzanak. Boldogultunk nagyon távol állott

Látva a szép rendet s a jóságos öreg papot, mindjárt tisztában voltam azzal, hogy kinek az érdeme az, hogy e nép olyan vallásos és kötelességtudó jó hazafiak is! — Ennek a jó öreg papnak, ki 42 éve híven szolgálja e községben nemcsak az egyházat, de a hazát is! S ki e kis új orgona beszerzésére (252 forint évi fizetése van a kincstártól) 500 forintot adott, a még hiányzott 200 forintot a hívek adakozták össze.

S most öreg napjaira, a legutóbbi országgyűlés képviselő választáskor, egypár éretlen s a kormány zsoldjában levő liberalis uracs, a potyabortól fölhevülve, midőn a dísz le- és felvonulást tartották, egyszer sem mulasztották el megállani a plébánia előtt, s odakiáltani „le a papokkal, le a népámitókkal.” Ezzel vélték meghálálni az öregnek 42 évi közhasznú tevékenységét.

Nem így gondolkozott püspöke. Ismerve az öreg érdemeit, 30 éves visói plébánosságának alkalmából fölterjesztést tett, s ő Felsőge a király kegye megadta az elismerést, midőn czimzetes kanonoknak nevezte ki. Éltesse a jó

attól, hogy a népszerűséget keresse. Nála az elv volt irányadó. És ebből senkinek a kedvéért egy jótát sem engedett.

A népszerűség kedvéért semmi nagy érdeket nem kockáztatott; de a népszerűséget mindig felalozta a magasabb érdekek és meggyőződése érvényesítésének.

Erős lélek az, aki nélkülözni tud, a midőn bőviben uszhatik a földi jóknak. És boldogultunk nélkülözött, sokat nélkülözött azért, hogy annál több jót tehessen. — Szép vonása a léleknek: az erős kötelességérzet és munkaszeretet. Senki az időt jobban fel nem használta komoly munkára, mint a hogy ezt ő cselekedte. Ezért volt élete oly tartalmas és érdemekben gazdag. Nagy segítségére volt sikerében a világos ész, a boncolgatni tudó elmélet; de alkotásait java részben szívós kitartásának, állandó munkásságának köszönheti.

Mely vallásos érületére vall az ő szentföldi s római útja, melyről megható sorokban a következőleg szól hátrahagyott irataiban: „Ifjú koromtól fogva vágytam a Szentföldet láthatni, azon földet, melyen az oly kedvesen hallgatott és tanult bibliai szent történelem lefolyt. E vágya életévek szaporodtával és a kor hanyatlásával nem hogy fogyott és csökkent volna, de mindinkább fokozódott. Nem akartam meghalni a nélkül, hogy lássam és leborulva csókjaimmal illessem azon földet melyet Isten Fia arra méltatott, hogy oda az égből alászálljon, ott szülessék, ott lakozzék, ott járjon-keljen, ott tanítson és nekünk példát adjon, végül szenvedjen és meghaljon érettünk. Kiolthatatlan égő vágyam végre teljesült. Eltelve azon legboldogítóbb érzélemmel, hogy azon földet láthattam, melynek mindenporszeme Jézus szent-séges lábainak és kezeinek érintése által megszentelődött, hálára fakadnak ajkaim Istennek azon nagy kegyelméért, melynek részesévé levék és szívemnek oly régen táplált leghőbb vágya bőségesen teljesülvén és semmi vágyam többé fön nem maradván, örömmel hajtom le nyugalomra, a halálra fejemet.”

És elment erre a szentföldi nagy utra életének olyan szakában, a midőn a 60 éven már felül volt; elment olyan időben (1886. április havában) a midőn rémhírek keltek szárnyra, hogy az utvonalon, mely őket Alexandriába vezet, a kolera sűrűn szedi áldozatait. Egyik barátja, ki utitársa akart lenni, megrettenve a

Isten a d.rék öreg papot, a két év múlva megünnepelendő arany-miséjén én is ott akarok lenni.

Mise után meglátogattam a róm. kath. iskolát. Emeletes épület, 3 szép, nagy tanteremmel, s a kántor tanítóknak 3 szobából álló lakással. Két tanítót a kincstár mint kegyur fizet, a harmadikat a megyés Püspök ur, ki határtalan jóságával és kegyével halmozza el az ország szélén a szlávok és zsidók közé beékelte, szegény sorsu róm. kath. híveit. — A három tanteremben a felszerelés is mind a Püspök ur adománya.

Van Visónak állami iskolája is, szép új emeletes 50 ezer forintba került, a kormány a milleniumra építette, de legtöbbször zsidó gyermekek járnak bele, mert az oláhoknak is van felekezeti iskolájuk. S ez roppant bosszantja az állam iskoláinak gondnokát, hogy a keresztény gyermekek nem akarnak oda a zsidókkal egygyűvé járni s azért hajszát indítottak a róm. kath. iskola ellen, de ez ideig még nem birtak ártani.

Az állami iskolán meg látszik, hogy vá-

rém hírektől, visszalépett a zarándoklattól és hön óhajtotta, hogy az egész karaván otthon maradjon, mert ha valaki megy, úgy „Te is mész”, írja hozzá intézett levelében. Ismerte emberét, a Horác festette jellemet, a „tenacem propositi virum”, aki egyszer föltett szándékához körömszakad táig hű marad. El is ment a nagy utra és visszatért szerencsésen, szeretetének zálogát hozván egy-egy emléktárgyban mindazok számára, a kikkel közelebbi összeköttetésben volt.

Ilyen fölemelő mozzanatokban gazdag élet megérdemelte, hogy a kitüntetések fölkeressék őt.

1868-ban a nagynevű Biró László püspök szentszéki ülnökké nevezte ki. 1875-ben kanonok, 1877-ben kazári apát lett; 1887-ben a Szent-István-Társulat tud. és irod. osztálya tagjául választotta. 1889-ben Ő Szentsége házi praelátusává nevezte ki. 1896-ban a budapesti egyetem disz doktorrá választotta. S a mi legkedvesebb kitüntetés volt rá nézve: Főpásztorának állandóan birt bizalma, mondhatni kegyeletes tisztelete, gyöngéd figyelme, melylyel nagy szívetől minden fulánkot távol tartani igyekezett. Végül pedig legnagyobb jutalma: az Isten maga, kinek látásában — hűséges szolgálatai után — hitünk szerint, gyönyörködhetik.

*

Mélyen tisztelt közgyűlés! — Csak az igazságnak lehet bátorsága a fórumon megjelenni. Én a kortársaknak mondtam el szemtől szembe meggyőződésem. Ugy érzem, hogy elfogultság nem vezette lelkemet, a midőn boldogultunk tartalmas életét halovány világításban bemutattam, mert az én nézeteim is gyakran kereszteződtek az övével. De több munkaműzön, ez irodalmi körben is ennek eszméje érlelésétől kezdve munkatársa lévén a megboldogultnak, elég alkalmam volt lelkébe betekinteni s benne a hálás megemlékezésre nagyon rászolgált férfit ismerni meg. Azért kegyeletes szívvel adóztam emlékének az irodalmi kör megtisztelő felhívására.

Te pedig, megdicsőült lélek, ki mindig másokért fáradtál, tedd meg azt, a mit a magas egekben most megtehetsz: imádkozzál érettünk!

sott zsidó gyermekek járnak bele, mert úgy össze van belül rongálva az az alig egy éves épület, hogy fáj az embernek a lelke midőn látja.

Visónak ipara nincs. Földműveléssel, állattenyésztéssel és erdei munkával foglalkozik a nép. kereskedelme zsidó kézben van, s csupán három keresztény kereskedő van Visón, a többi falvakban mind zsidó.

Kár, hogy olyan távol esik ez a szép vidék az ország szívéből, ami úgy kulturális, mint gazdasági fejlődésére felette hátrányos. Kár, hogy népe ki van szolgáltatva az idegenből beözönlött zsidók kapzsiságának, kik teljesen kiszippolyozták, úgy hogy életét is alig tudja napról napra tengetni. A természeti szépségek mellett tehát sok orvosolni valót hagyott maga után a rideg valóság. Ez a feladat az otlakó intelligensebb elemre vár. Fel kell világosítani a népet és amennyire lehet, megmenteni az uzsorától.

Egri.

Levél a szerkesztőhöz.

A hegyi ügyben a következő sorok közzétételére kértünk:

Főtisztelendő Szerkesztő Ur!

A szatmárhegyi közönség olvasta főtisztelendő Szerkesztő ur becses lapjának folyó évi 3-ik számát; megütközéssel vette tudomásul az igen tisztelt cikk író ur vádjait a hegyi közönségre vonatkozólag. Miért is alól irottak a hegyi közönség nevében felkérjük főtisztelendő Szerkesztő urat, hogy egyes vádak megczáfolása végett, becses lapjába ezen sorok közzétételére helyet adni szíveskedjék.

Ugyanis az igen tisztelt cikk író ur a többek között a hegyieket azzal vádolja, hogy a hegyi nép elbizakodott, a szabad gazdálkodást megszokván, keménynyaku, fektelenségre hajló néppé lett.

Már most azt kérjük az igen t. cikkíró urtól, hogy a jelenlegi mostoha viszonyok között, a mikor sem szőlő nincs, sem a föld nem termi meg az évi kenyérnek valót, lehet-e, hogy valaki elbizakodott keménynyaku, fektelenségre hajló emberré legyen? Mi úgy gondoljuk, hogy nem; mert ha akkor emelik a hegyieket ezen vádak, a midőn a „hegy” virágzott, még hagyján lett volna, de a mai körülmények között kétség sem férhet hozzájuk.

Továbbá az igen t. cikk író ur foglalkozik az új hegyi kapitány lemondásával, a többek között ezeket mondja:

A dolog ugyanis úgy van, hogy Décsé Károly hegyi kapitány ur, — ugyszólván még bele sem harapott a kemény dióba, — beadta lemondását; hivatkozik élet éveinek számára és különösen arra, hogy ott, a hegyen a közbiztonság olyan gyatra, hogy még magának, a kapitány urnak életbiztonsága sem biztos.

Hallatlan merész állítás és vád. Most már azt kérjük az igen t. cikk író urtól — mit mond hozzá? Az új hegyi kapitány urnak vajjon volt-e alkalma két hónap alatt a hegyi népet megismerni olyannak, mint a milyennek vádolja igen t. cikk író ur? Mi azt hiszszük, hogy ez lehetetlenség. Hisz csak vegyük két évtized alatt, tekintve, hogy a hegyi nép élete és vagyona felett csak az Isten őrökdi, — hány lopás, rablás, vagy gyilkosság történt? Mert ha történt egy-két tyuk vagy liba lopás, az is csak annak volt tulajdonítható, hogy a hegyen szabad volt boldog-boldogtalannak engedély nélkül letelepedni, a mit hiszünk is, hogy a jövőben ez másképp lesz.

Miért is ezek után úgy az első, mint az utolsó pontban ellenünk emelt vádak ezennel es tisztelettel vissza utasítjuk; egyre pedig felkérjük a hegyi kapitány urat, hogy szíveskedjék a helyi lapok útján nyilatkozni, hogy lemondásában foglaltakat úgy értelmezte-e, mint ahogy a Heti Szemle folyó évi 3-ik számának vezércikkében foglaltatik-e? Ezt elvárva hírnevünk érdekében,

Maradtunk Szatmárhegyen, 1898. jan. 28.

Főtisztelendő Szerkesztő Urnak

alázatos tisztelői:

Papp György. Szabó Lajos.

Medgyesi Zsigmond.

Vaszil János. Asztalos Antal.

A szerkesztő válasza.

Az általános vélemény a hegyi népről városunkban az, amit cikkírónk kifejtett, illetve a hegyiek ilyen színben vannak itt feltüntetve. És ezt a véleményt az alkapitánynak azon szavakkal indokolt lemondása, hogy élete is veszélyeztetve van, még jobban megerősítette. Cikk-

írónk tehát nem koholt vádak, hanem miként ez ügyből kifolyólag más lapjaink is tette, a köztudatban élő hangulatnak adott kifejezést. Miként azonban az itt közölt czáfolatból örvedetesen meggyőződünk, nem lehet ezt a rossz véleményt a hegyi lakókra általánosítani, mert ime akadnak egyesek, akik az ellen tiltakoznak. Másrészt azonban az is bizonyos, hogy Szatmár városában a lábrakapott rossz híreket nem lesz olyan könnyű eloszlatni, arra idő szükséges és az, hogy a hegyi nép az ellenkező törvénytiszteletével és tetteivel bebizonyítsa. Nagyon helyesen fog tehát cselekedni az intelligensebb és értelmesebb elem, ha az irányban hangolja a lakosságot, hogy a törvények és a hatóság iránti tisztelet — melylyel mindnyájan egyformán tartozunk — gyökeret verjen szívében és ne kapjanak lábra habár szűkebb körben is olyan törekvések, melyek az összesség jó hírnevének ártanak. Mely jó hírnevnek megalapítására, amint ebből a felszólalásból látjuk, a nép jobbjai körében a hajlam meg is van.

Vilmos német császár Biharban fog ez év folyamán királyunkkal találkozni a hadgyakorlatok alkalmával. A találkozás helye Nagyvárad lesz. A helyet maga a német császár választotta ki, mert jelen akar lenni a tulajdonát képező Vilmos huszár ezred jubileumán mely Váradon állomásozik. A hadgyakorlatok Szombatság vidékén fognak lefolyni.

Az ellenzék — úgy látszik — belefáradt a küzdelembe és létette fegyverét. Olyan fontos kérdésben, mint a költségvetési vita, mely máskor a szónokok egész sorozatát hitta sorompóba, csupán elvi kijelentésekre szorítkozik. Pedig volna ott mit megbeszélni. A számok egész halmaza tömérdek pénzről regél, mintegy félmilliárdot követel ez évben az állam polgáraitól. A kormánypárti lapok rózsás színben tüntetik fel a helyzetet, folyton azt kürtölik, hogy nincs deficit, tehát rendben van minden, boldog a magyar. Arról azonban megfeledkeznek, hogy azt a deficitet egy államháztartásban a felcsigázott adóprés szüntette meg, mely koldussá tette a népet, s melynek súlyát már nem is bírja viselni. De miért az ellenzék visszavonulása? . . . Megmagyarázta az a két szónok Thaly Kálmán és Polonyi Géza, kik pártjuk nevében kijelentették, hogy a költségvetést ugyan nem fogadják el, de vitába nem bocsátkoznak, mert a mostani parlamentben lehetetlenség érvekkel küzdeni. A kormánypárti képviselő szavazt mint neki Bánffy parancsolja, velők komolyan szóba állani nem lehet. Ebből látszik mennyire hanyatlott hazánkban az alkotmányosság, ha ezt a törvényhozásnak szemtől szembe az ország színe előtt ki merik mondani. Azonban a Kossuthféle független ellenzék magatartásához is kritika és kétely fér. Tessék az irek példáján okulni. Alig vannak 30-an mégis lankadatlan kitaranak elveik, jogaik mellett, ha 100-szor le szavazza is őket az angol és skót képviselők többsége. Hát ugyan ki rostálja meg a költségvetés tételeit, ha nem az ellenzék? 3200 frt. évi fizetésért meg lehet tenni ezt a kis szívesseget az országnak és a választóknak. Tessék nyílt kártyával játszani, miért nem akarnak vitatkozni, mi lappang megint a háttérben, honnan, merre felől féltik Bánffy bukását, ha esetleg opponálnak félmilliárdos költségvetésének? Mehr Licht! — modá a haldokló *Göthe*.

Tisza Lajos gróf, Kálmán és László testvére a múlt szerdán délután meghalt. Most Szeged első kerületének volt képviselője kormánypárti programmal. Kezdetben a határozati párthoz tartozott, majd Deákparti lett, 1875-ben a Tiszapárt hive, grófi méltóságra emeltetett,

mely méltóság tavaly a Tisza Kálmán fiaira is ki lett terjesztve. Tisza Lajos gróf nőtelen volt. Szegeden már megindultak a választási mozgalmak. Szó van Teleszki István volt igazságügyi államtitkárról, Jókai Mórról, a szegediek helyi jelöltje Pálffy Viktor városi tanácsos, a polgármester fia.

Pulszky Károlyt felmentették. Elkezelt az állampénztárból 50 ezer forintot, miert bűnvizsgálatot indítottak ellene. Az orvosok azonban örültnek nyilvánították, így a kir. tábla a további eljárást beszüntette. Hogy is mondotta *Ugron* Gábor? . . . A pókháló csak az apró legyeket fogja meg, a dongó keresztülrepül rajta.

Hirek.

Wlassits és Darányi minisztereket a városi törvényhatóság val. belső titkos tanácsossá történt kinevezetésük alkalmából üdvözölte, amit most a két kitüntetett miniszter meleg hangu levélben köszönt meg a polgármesternek és a város közönségének.

Megdöbentő gyász futotta be városunkat vasárnap már a kora reggeli órákban. *Papp Vincze*, törvényszékünknek egyik kiváló tehetségű bírja Budapesten, hova régi bélbajának gyógyítása végett utazott, szombat délután elhunyt. Mindenki a legmélyebb megilletődéssel fogadta a gyászeset híret, aki a szerény, szeretetreméltó férfit ismerte. Alig pár év óta működik mint bíró városunkban, máris a nagy közönség tiszteletét és nagybecsülését érdemelte ki. Ferikorának virágában (44 éves volt) ragadta ki a halál társadalmunk és szeretteinek köréből sok ideig be nem hegedő sebet ejtven mindazok szívében, kik a boldogult érneit közelebről szerencsések voltak ismerni. Törvényszékünk egyik szép képzettségű és munkás tagját veszítette el. Hulláját a család hazaszállította, s január 31-én délután 3 órakor helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

helyezés. Vármegyénk alispánja Komoróczy Iván szolgabíró Csengerből Nagy-Bányára Szombathy Ödön szolgabíró Nagy-Bányáról Csengerbe helyezte át ideiglenesen. — Az igazságügy-miniszter, Czirják István helybeii és Majtényi Gyula nagy-károlyi kir. járásbírói irnokokat, kölcsönösen áthelyezte.

A színház kibérelésére három pályázat kérvény érkezett be. A jelenlegi szinigazgatóé *Halmi Imréné, Benedek Gyula és Fehér Dezső* nyitrai társszinigazgatóké és *Kunhegyi Miklós* zombori szinigazgatóé. Halmi időközben visszavonta pályázatát, így a szinügyi bizottság csak a két utóbbi kérvényt vette tárgyalás alá. De miután Benedek és társa a szükséges óvadékokat nem tették le, kérvényüket sem szerelték fel teljesen, magában maradt *Kunhegyi*, mivel a szinügyi bizottság a szerződést meg is kötötte.

Gyász. Özv. Lengyel Józsefné szül. Moldován Mária mult hó 26-án életének 80-ik évében Szinyér-Váralján elhunyt.

Államsegély. A vármegye közönsége 30,000 frt államsegélyt kért, hogy ebbe az inséges időben az alsóbb néposztály munkával legyen segíyezhető. Kapott is *öt ezer* forintot. Elhatározását a miniszter azzal okolja meg, hogy a jelentés csak általánosságban volt tartva, s nem sorolták fel, hogy mely községek és mily mértékben vannak sújtva az inség által. Rendeli hogy minden községben és a központban inségügyi bizottságok állittassanak. Ha a közsegi, törvényhatósági szegény és inségi alapok es a magán jótákonyság elégtelennek bizonyulnak

kilátásba helyezi a miniszter az állam hozzájárulását, kamatnélküli kölcsön vagy elszámolandó segély alakjában.

Hymen. Benkő Pál m. kir. pénzügyi fogalmazó mult hó 29-én esküdött hűséget Kádas István leányának, Rózsika kisasszonynak M. Szigeten. — **Billitz** Géza ungmegyei tisztviselő jegyet váltott Ungváron tusnádi Pálffy József leányával, Gizella kisasszonnyal. — **Bálintfi** István dolhai állami tanító eljegyezte Forstmayer Gabriella ottani tanítónőt, özv. Forstmayer Józsefné, városunkban huzamosabb ideig működött kir. adóhivatali ellenőr özvegyének leányát. **Schiffbeck** Mátyás n.-károlyi birtokos, jan. 29-én tartotta esküvőjét Budapesten néhai Matwouszky Károly államvasuti központi főellenőr özvegyének kedves s művelt leányával Ágnes kisasszonnyal.

A Kölcsey-kör január 30-án tartotta általunk előre jelzett matinéját. A városháza nagyterme, hogy e napra a művészetek muzsája költözött bele, szüknek bizonyult az érdeklődők befogadására. A közönség feszült figyelemmel hallgatta a műsor minden pontját. Elsőnek Dr. Fechtel János rk. főgymn. tanár lépett az emelvényre, hogy megtartsa alapos tudással, könnyediránylyal megirt s itt, ott játszó humorral átszött felolvasását. A Mária Terézia gyöngéd családi életébe betekintést nyújtó nevelési elveit feltáró talentumos felolvasást a közönség nagy tetszéssel fogadta. Utánna Bajnóczy Valéria kisasszony rokonszenves alakja jelent meg a közönség előtt. Az ő szavalata a műsor fénypontját képezte. Hugó Vikornak „Fecske észak a templomban” című költeményét interpretálta. A mistikus költemény minden fínom árnyalatát gazdag színezéssel, poetikus érzéssel adta vissza, vegyük hozzá elragadó természetességét, üde, csengő hangját s akkor nem csodáljuk, ha az intelligens hallgatóság úgy szólván kényszerítette, hogy szavaljon tovább mire ő „A méh románczot” edta elő s talán még fokozottabb hatással. Tetőpontját érte el a lelkesedés, a szünni nem akaró taps és eljénzés a „Hetén vagyunk” című kedves költemény elszavalása után, sokan ismeretlenül is siettek gratulálni a művésznőnek. Így fejeztük ki hálánkat, hogy egy néhány percze magával ragadott bennünket is, abba az ideális szférába, melyből meríti inspirációt, s melyben úgy látszik nemes lelke oly otthonosan érzi magát. A műsor utolsó pontja Orosz Alajos főgymn. tanár éneke volt. Orosz kellemes baritonja Méder Mihály mesteri zongora kísérete mellett ma mintha a szokottnál is jobban érvényesült s a közönség szívéhez férközött volna. Természetesen megújrázták dalát. A hallgatóság előtt feledhetetlen e műélvezetben oly gazdag matiné emléke.

A dalárda tegnapi dalestélye minden várakozáson felül sikerült. A vidgató termei ritkán látnak oly nagyszámú és díszes közönséget, aminő az estélyen együtt volt. Daláraink meg is érdemelték, hogy az időjárás szeszélye miatt cserben ne hagyja őket a közönség, mert úgy előadott kvartettjeik, mint a „Lucia” sextett arról győzték meg a hallgatóságot, hogy a dalegyesület még most sem szünt meg mindent elkövetni amellet, hogy a városnak dicsőségére válják.

Városunk lakóira is rátekintett kegyelmesen a pénzügyminiszter. Épen ideje volt. Elrendelte, hogy a fizetésekteleneket augusztus végéig nem kell bántani. Többet is tehetett volna. Az ügyvédek, vagyonosabb kereskedők, tőkepénzesek és rendes javadalmazással bíró tisztviselők azonban kötelezve vannak a hátralékok kiegyenlítésére. Ez nagyon természetes. A kinek van miből, fizessen, de akinek nincs, annak az

adójaból le is lehetett volna valamit írni, mint Torontálban cselekedtek, ahol közel 5 millió hátralékot engedtek el a népek.

Torday Béla, a szintársulat törekvő és kellemes hangu tenoristája, f. hó 3-án veszi jutalomjátékát. Ez alkalommal a „Kisasszony feleségem” cz. operette kerül színre. Ugy a jutalmazandót, mint a darabot ajánljuk a műpártoló közönség figyelmébe.

Meghívó. A szatmári katolikus kaszinó és Szatmáregyházmegyei Irodalmi Kör f. é. febr. 6-án vasárnap este 6 órakor a „Czeccil-egyesület helyiségében felolvasó ünnepséget rendez. **Műsor**; 1. Felolvasás. Tartja dr. Iriny Tamás ur. 2. „Magyar tánczok” Brahms-tól. Zongorán előadja Lehóczky Józsa k. a. 3. Humoros felolvasás. Tartja Kaisz József ur. 4. Duett. Méder Mihály ur zongorakisérete mellett előadják Mondik Endre és Ekkel Lajos urak. A műsor után a kath. kaszinó helyiségében társas szórakozás. Az élvezetes estélyre ez uton szívességgel meghívja az érdeklődőket az elnökség.

„Tíz szobor” ünnepély. Hasafias érzettől indítatva ünnepelte meg a r. k. elemi népiskola a király ő felségének azon nemes tettét, hogy e nemzet jobbainak megörökítésére tíz szobrot ajánl a magyar nemzetnek. Az ünnepély, a melyet a III. osztály termében tartottak meg január. 30-án és a mely alkalomból a király és királyné arcképeivel volt díszítve, jól sikerült. A műsor a következő számokból állott. A növendékek harmónium kísérete mellett énekelték a „Királyhimnusz”-t. Ezután nagys. Jandrisics János apátplebanos, iskolaszéki elnök ur a gyermekek felfogásához mért beszéddel megnyitotta az ünnepélyt, amire Jankovics János, intézeti igazgató, felolvasta a királyi leiratot. Utána a növendékek énekelték „A legelső magyar ember a király” kezdetű dalt, Juhász József tanító felolvasása után, melyben a tíz szobor alakjainak életrajzát adta elő, két növendék szavalata következett. Csucsai L. VI. oszt. tanuló az „Imádkozunk a királyért” Stibli IV. oszt. tanuló a „Tíz szobor” című költeményt szavalta el. Az ünnepély bezárásául a növendékek énekelték még az „Isten áldd meg a magyart.” Az ünnepélyen az iskola szék néhány tagja is jelen volt.

Az öt forintosok ki vannak vonva a forgalomból, akinzk tehát ilyen bankója van, igyekezzék rajta tudni, adóhivatalokban elfogadják.

„Árpád és Habsburg” vagy a király kegyele” cím alatt **Vikár** Béla egy ünnepi költeményt irt, melyben ő felségének ama legmagasabb elhatározását, hogy nemzetünk nagyjainak emlékét a tíz-szoborral megörökíteni kívánta választotta feldolgozása anyagául. Készséggel ajánljuk azért szíves olvasóinknak figyelmébe a jelzett költeményt, mint amely ugy a hazafias, mint a dinasztikus érzés ápolására igen alkalmas. A mű ára példányonként 20 kr. Megrendelhető a szerzőnél Budapest Kelenhegyi ut 10648 sz. alatt.

A kath. legényegylet mult hó 23-án tartott táncmulatságának összes bevétele, 251 frt. 20 kr., kiadás 219 frt. 82 kr. maradt tiszta jövedelem: 31 frt. 28 kr. A mulatság alkalmával felülfizettek. Mélt. és főtiszt Meszlényi Gyula püspök 20 frtot, Deutsh Mór, Demkő János, Ekkel Lajos Miklosovsky Antal, Morgonthal A. 1—1 frtot, Cseplák Bálint Faiszthuber J. Ifj. Dr. Heller Gyula, Hanka János, Kulcsár Ignác, Kalik Lajos, Mondik Endre, Mónus Lajos Róth, Gyula, Varga György, 50—50 krt. Hronyecz Antal ur pedig 2 tortát bocsátott az egyesület rendelkezésére. Fogadják jószívű adományaikért az egylet hálás köszönetét.

Sorozás. Az idei sorozást a vármegye területén a következő napokon tartják meg: a mátészalkai járásra nézve Mátészalkán márczius 2., 3., 4. és 5-én polgári elnök Nagy László alispán, nagykárolyi járásra nézve Nagy-Károlyban márczius 17., 18. és 19-én polgári elnök Nagy László alispán. Szinérváraljai járásra nézve Szinérváralján márczius 21., 22., 23. és 24-én polgári elnök Papolczy Béla vm. bizottsági tag. A Nagy-Bánya városra nézve Nagy-Bányán márczius 26-án polgári elnök Illosvay Aladár vm. főjegyző. Felső-Bányán márczius 28-án polgári elnök Illosvay Aladár vm. főjegyző. A nagybányai járásra nézve Nagy-Bányán márcz. 30., 31. és április 1-én polgári elnök Illosvay Aladár vm. főjegyző. Nagy-Somkaton április 3., 4., 5. és 6-án polgári elnök gróf Teleky János vm. bizottsági tag. Erdődön április 13., 14. és 15-én polgári elnök Gönyey István vm. td. főjegyző. F.-Gyarmaton április 18., 19. és 20-án polgári elnök Gönyey István vm. tb. főjegyző. Csengeri járás Csengerben április 21., 22. és 23-án polgári elnök Gyene Károly vm. bizottsági tag. A Nagy-Károly városi sorozó járásra nézve Nagy-Károlyban április 28. és 29-én polgári elnök Nagy László alispán. A szatmári járásra nézve Szatmáron április 27., 28., 29. és 30-án polgári elnök ifj. Böszörményi Sándor vm. bizottsági tag.

Városunk altisztjei, — mint lapunk mult számában jeleztük — e hónapban táncmulatságot szándékoznak rendezni. Most már a napra is megtörtént a megállapodás. A mulatság, mely díjmentes lesz, febr. 19-re van kitűzve. Hiszszük, hogy sikerülni fog, mert minden esztendőben kellemes kis mulatság volt az altisztek bálja.

A kath. legényegylet február hó 6-án d. u. 3 órakor saját házában tartja évi rendszkögyűlését, melynek egyik fő tárgya a részleges tisztújítás. E gyűlésre az egyesület alapító, pártoló, rendes és rendkívüli tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

Nemzetközi kiállítás Budapesten. Bécsben ebben az évben a császári jubileum alkalmából az idegeneknek nagy tömege fogja felkeresni. Ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy a Bécsben felkereső külföldieket arra indítsuk, hogy a magyar székesfővárost felkeressék, hazafias kötelesség. Ez indította Budapest vezető iparos és kereskedő körét arra, hogy „Nemzetközi kiállítás” rendezzen Budapesten, az egészségügy, nép és hadsereg élelmezés, sport és idegen forgalom részére, találmányok és újdonságok külön kiállításával kapcsolatban. A kiállítás a városligetben lesz és május 15-étől szeptember 30-ig tart. Az eddigi ugy belföldi mint külföldi bejelentések után itélve a kiállítás kiváló sikerűnek ígérkezik.

Tűz volt a mult hó 28-án este 1/27 órakor a városunk közelében a honvéd laktanyától mintegy 5 percze fekvő Moskovics Izrael pálinkafőző telkén. Egy istáló gyuladt ki, mely a pálinkafőzővel közvetlen összeköttetésben van. A gyorsan megjelent tűzoltóság látván, hogy az istállót megmenteni lehetetlenség, a pálinkafőzőre vetette összes erejét, melynek összes készletét meg is mentette. Az istállóban négy darab marha bentégett, hármat pedig még életben ugyan, de összeégetve húztak ki a lángok közül melynek szintén rövid idő mulva elpusztultak. A rendőrség 3 cselédet, kinek gondatlanságából eredhetett a vész, ott a helyszínen letartóztatott. A tűzoltók nehéz, mondhatni emberfeletti munkát végeztek, kiknek **Seres** Pál németi polgár egész önfeláldozattal segítségükre volt.

A bűnvádi eljárást a kir. törvényszék Molnár József háztulajdonos ellen, ki a rendőrség gyanus körülmények között éjjel **Berky** Ilona bolthelyiségében talált, beszűntette, mi-

után a vizsgálat során kiderült, hogy Molnár a bolthelyiség felügyeletével meg volt bízva, s azért nyitotta fel kulcsal a boltajtót, mert ott zajt hallott, mit egy bezárt macska idézett elő. Mindenesetre kellemetlen kis meghurczoltatás.

Meghívó. A szatmárnemeti ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei az iskola tanszereinek gyarapítására, a tanárkar vezetése mellett 1898. évi február hó 5-én, szombaton, az intézet nagytermében gyermek-hangversenyt rendeznek, melyre a t. szülőket és rokonokat, valamint általában a gyermek- és tanúgy barátokat ezen az uton is hívja meg az ev. ref. felsőbb leányiskola tanárkara. Kezdeté pontban 1/28 órákor. Belépti díj felnőtteknek 60, gyermekeknek 30 kr. A felülfizetéseket köszönettel fogadjuk és hirlapilag nyugtázzuk.

A mátészalkai tisztviselői társaság saját pénztára javára 1898. évi február hó 5-én Mátészalkán, a „Hungária nagy vendéglő” termében táncszertélyt rendez. Belépő-díj személyjegy 1 frt, családjegy 3 frt. Kezdeté 8 órákor. Felülfizetést köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza a rendezőség. Rendező bizottság: Budahazy Sándor. b. b. elnök, Bányay Endre. b. b. pantárnok, Szabó József b. b. jegző.

Kályha nélküli fűtés. Gyakran beáll annak szüksége, hogy hideg szobát, vagy más fűtetlen helyiséget rövid időre felmelegíteni óhajtanánk. Ennek elérésére egy rendkívül jutányos eljárást, mely különösen garçonoknak pl. levelírásra, öltözés vagy vetkezésre, vagy olyanoknak, (pl. betegeknek) kik ejjel rövid időre az ágyat elhagyni kénytelenek, — 30 krajczár be-küldésére (levélbélyegben) közül Lechenmayer J. C. Temesvár, Stefánia-utca 16. szám (saját ház.)

Vidék.

Nagy-Károly, jan. 31.

Orvosok országos szövetsége. Az orvosok tudvalevőleg országos szövetséget akarnak alakítani, melynek célja az orvosi állásnak erkölcsi és anyagi támogatása. Ez okból megvénkint fiókokat szerveznek. Ily fiókegyesület létesítéséhez 20 tag szükséges. A szatmármegyei orvosok vasárnap hoztak létre a szövetség megyei fiókját s elnökévé Serli G. dr. megyei főorvost választották.

A kath. legényegyesület bálja a polgári kaszinó disztermében Kinczelné asszonyságnak, mint balanyának aegise alatt szépen sikerült. Jó kedvben, csinos leányokban, ügyes legényekben és jó muzsikában nem volt hiány. A bevétellel is meg lehetnek elégedve; Kudla korcsmáros szintén igyekezett jó hirnevének megfelelni.

Hervadt virág. Nagy részvétet keltett egy bájos fiatal asszonynak Kovássy Illés pénzügyi titkár feleségének Kerekes Jenkenek kora halála. Alig volt 22 éves s itt kell hagynia szeretteinek körét s boldog otthonát. Tüdővész oltotta ki oly korán fiatal életét.

Sok a beteg. A hideg, a nélkülözés, a rossz és elégtelen táplálkozás következményei már kezdenek mutatkozni. Sok a szegénység körében a beteg, kik orvost nem hívatnak, mert gyógyszerert ugy sem vehetnek. A kit be lehet fogadni a kórházba, befogadják, de ez is annyira megtelt, hogy földön szalmazsákokon fekszenek a betegek. Ez a földszintes épület különben kicsi kórháznak akkora vidéknek! De mikor a jóllakott nem hisz az éhesnek, az egészséges a betegnek! A sok dinom-dánomból mulatozásból juthatna olykor a kórháznak is. Vannak bálók, melyek 500—700 frt bevételt felmutatnak. A betegekre még sem gondol senki.

A Kőlcsey-egyesület péntek este a vármegyeház kis termében előértekezletet tartott, melyben az elülülő bemutatta Bartók és Bársony leveleit. Bartók kiment magát, Bársony István ellenben megígerte, hogy felolvasást tart a közgyűlésen. Az egyesületnek 160 tagja van, közöttük 40 alapító tag. Legtöbb alapító tagot gyűjtött Dr. Jászi Ferencz orvos.

A Kraszná-csatornát február elején nyitják meg. Ezt a kétségtelenül érdekes, sok tekintetben országos eseményt ünnepséggel akarják összekapcsolni, mire a farsangi idő igen alkalmas. A miniszteriumból, de különösen a lép lecsapolásánál, különösebben érdekelt családok képviselői közül is többeket várnak ez ünnepségre, mely az évad legjelentősebb ünnepének ígérkezik.

A szatmári közephegyen egy ujonnan beültetett szőlő kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Saját készítményű fehérneműim az ezredéves kiállítási éremmel kitüntetve.

A FARSANGI IDÉNYRE

ajánlom nagyválasztékú

BÁLI KELEMÉIMET,

melyek a legújabb divat-szerintiek, valamint **menyasszonyi ke-lengyékét**, melyek állandóan nagy mennyiségben s a legszolidabb kivitelben vannak raktáron

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN;

ugyszinte a legjobb minőségű **szepességi lenvásznak, damaszt asz-tal és ágyneműek, törülközők, törlek stb.**

Kész szolgálattal

Páskuj Imre.

Saját készítményű fehérneműim az ezredéves kiállítási éremmel kitüntetve.

Sabária borotváló szappan főraktára klgr. 50 kr.

A farsangi idény alkalmából van szerenésém a mélyentisz-telt helybeli és vidéki n. é. közönség becses figyelmét felhívni **nagy**

illatszer és pipere-szappan

raktáramra, melyeket alatt látható leszállított áron árusítok, és pedig: 1 üveg finom zsebkendő-illatszer bármely virágillatban 20 krtól 3 frtig, ibolya, rezeda, gyöngyvirág, orgona, rósa, axylopia, széna, pirola, extra-heli-strópe, blunc, d iris-blanc stb. stb. 20, 40, 60, 70 kr, 1, 1.20, 1.50; 2, 2.50, 3 frt.

Pipere-szappanok:

Lilliom-tej szappan	—50
Orgona	40 . —50
Speiek	—35
Ibolya-glycerin	—40
Rósa- rud alakban	—35
Moschus	—20
Tojás-glycerin	—15
Vindsor 3 drb.	—25
Verseny szop 3 drb.	—20
Valódi „Bagoly” szappan	—30
Dr. Spiczter-féle epe-szappan	—35

Hajhullás, korpa-képződés és a haj ápolására a következők:

Eau de Athénine hajhullás ellen	1.—
Eau de Chinin	1.—
Champong, kimérve 1 üveg	—70
Virágillatu haj-olaj	—15
Brillanhine minden virágillat	—40
Hajfesték arany, szőke, barna és feketére.	

Fogtisztító-szerek:

Odol-fogviz kis üveg 60, nagy	1.—
Dr. Greensill-féle salicil fogviz	—40
„ „ „ fogszop	—35
„ „ „ fog-	
szépitő 1 or	—40
Dr. Greensill-féle kitűnő fogkefe	—40
Dr. Hieder fogpor	—25
Dr. Erdélyi fogpor	—50
Kalodont fog-erém	—35
Odantine Louis-féle	—60
„ Treu-Nuglisch-féle	—70

Szépitő-szerek hölgyeknek.

1 drb finom párisi hölgy-puder	—40
Hoffer-féle puder	—70
Pompadour arczpor	1.—
Puder-bojhok 30, 40, 60	
Pompadour arcz-kenőcs	—60
Dr. Spiczter-féle arcz-kenőcs	—50
Párisi glycerin krém	—40

Roykó-féle t-ujlaki, Huba-féle jászberényi magyar nemzeti üvegben és tulusban, Bandolin francia **bajuszpedrők**, kitűnő **bajuszkötők**, valamint számtalan itt fel nem sorolható **pipere-czikkek** nálam a **legolesőbban** szerezhetők be. — Továbbá **hajhálók, hajbetétek** (ei. lag) **hajfonatok** minden színben állandóan raktáron vannak. Vidéki megrendések azonnal pontosan elintéztetnek.

Kérve a n. é. közönség becses rendelvényeit, maradtam Szatmáron, Deák-tér 20. sz., tek. Losonczy József ur fűszer üzlete mellett

Ugyanitt egy jó magaviseletű **flu**

kész szolgálattal

tanulóul
azonnal felvétetik.

Szabó Balázs,
fodrász.

Valódi párisi gummi különlegesség egy tucz. á. 2 frt.

Ajándékokat bérmentve szívesen küldök.

Függönyök, szőnyegek nagy mennyiségben.

ORGONA-ÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

Rieger testvérek
Budapest, Garay-utca 45.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szül.) es. és kir. udvari orgona-gyártóknak fiókja. Legelőször áruikat kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz, Olasz és Törökországba szállítottak.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Csillárpetroleum literenként 20 kr.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG, PORCELLÁN ÉS LÁMPAGYÁRI FÓRAKTÁRA
SZATMÁR, DEÁK-TÉR, (ANDRE-HÁZ.)

Ajánlom dusan felszerelt üveg és porcellán kereskedésemet, mint legelőnyösebb bevásárlási formát.

6 személyes edényzet legfinomabb cserébi porcellán felülről szép kivitelben 40 darabból összeállva 14 ft 50 kr.

6 személyes edényzet készlet kis összeállítással 26 darabból diszes festéssel és aranyozással 7 ft 80 kr.

6 személyes kávé, teás, félteás-kávé készlet finom cserébi porcellán 15 darabból álló és sima kivitelben festett és aranyozással.

1 személyes kávé készlet 3 ft 80 kr.

6 teás 4 ft.

6 félteás kávé készlet állóval 14 ft.

1 mosdókészlet 7 db. festett aranyozással 5 ft 50 kr.

6 személyes magolca szonorus készlet 6 darab, 1 talpas 3 ft. 50 kr.

Író-készlet honi gyártmány homályos sávról (vizes, borsos, palinós készlet) 2 ft 40 kr.

Ugyanaz finom gravírozással 4 ft 50 kr.

szélesre

Györy Károly.

5 literenként házhoz szállítva.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bonlogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallbergasse 1. Bécs, IV. Farnsteinstrasse 28.

Ajánl az 1897-iki téli idényre:
papi-, rend- és világi

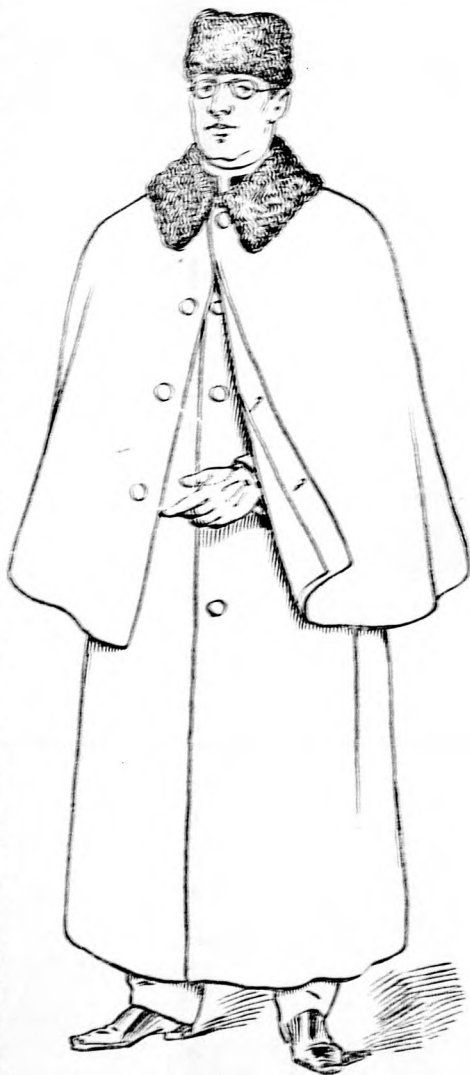
RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 ft, ujjakkal 24 ft.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 ft.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. Szövetek méterszáma is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Magyarország legrégőbb
egyházi szerek és zászlók
gyára

Oberbauer Alajos utóda,

József főherceg es. és kir. fensége
és Klotild főhercegnéasszony ó es.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban. Ötször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvényekből dusan felszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik góth-, román és renaissance-stylű ruhákban, valamint pontifikáló szerekben,

Egyházi és egyleti zászlókban,
ércz- és faárukban stb

Árjegyzékek és költségtervezetek díj-és bérmentesen küldetnek.

Oltáregyleti szállító